

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Petra Šebka a soudců Mgr. Petra Sedláka, Ph.D. a JUDr. Václava Štencla, MA v právní věci

žalobkyně: N. T. T., narozená X
státní příslušnost Vietnamská socialistická republika
bytem v České republice X
zastoupená advokátem JUDr. Petrem Živnůstkou
se sídlem Masarykovo náměstí 225, Benešov

proti
žalované: Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců
sídlím náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 8. 2021, č. j. MV-122981-4/SO-2021,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobkyně **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobkyně se žalobou doručenou Krajskému soudu v Brně domáhala zrušení rozhodnutí žalované ze dne 17. 8. 2021, č. j. MV-122981-4/SO-2021(dále též „napadené rozhodnutí“),

kterým žalovaná zamítl odvolání žalobkyně a potvrdila rozhodnutí Ministerstva vnitra České republiky, odboru azylové a migrační politiky (dále též „správní orgán prvního stupně“ nebo „ministerstvo“), ze dne 13.7.2021, č. j. OAM-589-35/DP-2017 (dále též „rozhodnutí správního orgánu prvního stupně“).

2. Rozhodnutím správního orgánu prvního stupně byla žalobkyni zamítnuta žádost o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání a doba platnosti povolení k dlouhodobému pobytu nebyla dle § 44a odst. 3 ve spojení s § 35 odst. 3 a dále ve spojení s § 37 odst. 2 písm. b) v návaznosti na § 56 odst. 1 písm. j) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), prodloužena, neboť byla zjištěna jiná závažná překážka pobytu žalobkyně na území.

II. Obsah žaloby

3. Žalobkyně se domáhá zrušení napadeného rozhodnutí, které považuje za věcně nesprávné, nepřiměřeně tvrdé a argumentačně nepodložené. Žalobkyně má za to, že její pobyt není v rozporu se zájmy České republiky a neexistuje ani jiná závažná překážka pobytu žalobkyně na území České republiky. Žalobkyně tvrdí, že nevykonávala nelegální práci, jelikož vykonávala činnost na základě živnostenského oprávnění na základě rámcové smlouvy o dílo a tvrzení správních orgánů nemohou uspět v tvrzení, že se jedná o závislou práci a tím o porušení pobytového oprávnění. Žalobkyně zdůrazňuje, že disponuje živnostenským oprávněním v oboru výroba textilií, textilních výrobků, oděvů a oděvních doplňků a podniká pod IČ 28517377. S ohledem na výše uvedené má žalobkyně za to, že provedeným dokazováním správních orgánů nebylo vyvráceno, že by žalobkyně nevykonávala podnikatelskou činnost v oboru, pro kterou jí bylo vydáno živnostenské oprávnění. Žalobkyně dále poukazuje na to, že se správní orgán nezaobíral tím, jakou další podnikatelskou činnost vykonávala a zdůrazňuje, že znaky nelegální práce provedeným dokazováním nemohly být naplněny. Závěrem konstatuje, že správní orgány pochybily i při posouzení přiměřenosti zásahu do osobního života žalobkyně. Žalobkyně v rámci podané žaloby požádala o přiznání odkladného účinku žaloby s ohledem na závažnost a nenávratnost případného zásahu napadeného rozhodnutí do života žalobkyně.

III. Vyjádření žalované

4. Žalovaná ve svém vyjádření uvádí, že samotná dispozice živnostenským oprávněním nevylučuje možnost výkonu nelegální práce obcházením zákona a má za to, že provedeným dokazováním bylo dostatečně prokázáno, že žalobkyně vykonávala nelegální práci, když naplnila všechny znaky dané zákonem a judikaturou. Žalovaná odkazuje na rozhodnutí Oblastního inspektorátu práce pro Jihomoravský kraj a Zlínský kraj (dále jen „inspektorát práce“) ze dne 9.2.2017, které bylo následně rozhodnutím sp. zn. S9-2016-570 Státním úřadem inspekce práce potvrzeno. Inspektorát práce ve svém rozhodnutí podrobně rozepsal, z jakých důvodů byly naplněny všechny znaky závislé práce včetně tzv. leitmotivů ve smyslu recentní judikatury. Žalovaná dále zdůrazňuje, že žádost o prodloužení dlouhodobého pobytu nebyla zamítnuta pro neplnění účelu, nýbrž pro výkon nelegální práce (tj. jinou závažnou překážku pobytu cizince na území). Žalovaná odkazuje na provedený výslech žalobkyně, kde sama žalobkyně ani konkrétně netvrdila, že by vykonávala jinou činnost, přičemž ani neznala místo svého podnikání. Žalovaná uvádí, že i v případě, že by žalobkyně vykonávala souběžně zaměstnání a podnikání, žalobkyně by

stále nedisponovala potřebným pracovním povolením k výkonu práce u společnosti Vinamek s.r.o., u které proběhla předmětná kontrola. K otázce přiměřeného zásahu do osobního života odkazuje žalovaná na rozhodnutí Městského soudu v Praze ve věci sp. zn. 6 A 139/2012 s tím, že žalobkyně neuvedla žádné další skutečnosti, které by zásah do osobního života potvrzovaly.

IV. Posouzení věci krajským soudem

5. Krajský soud v Brně na základě včas podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.), jakož i řízení předcházející jeho vydání. Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správních orgánů (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Při rozhodování soud vycházel z obsahu správního spisu, nad jehož rámec nebylo potřeba provádět dokazování. Za splnění podmínek § 51 s. ř. s. rozhodl soud bez jednání. Dospěl přitom k závěru, že žaloba **není důvodná**.
6. Předmětem posuzované věci je otázka naplnění podmínek pro zamítnutí žádosti o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání z důvodu zjištění jiné závažné překážky, která je správními orgány spatřována ve výkonu nelegální práce žalobkyně.
7. Dle ustanovení § 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce (dále jen „zákoník práce“), se závislou prací myslí taková práce, která je vykonávána ve vztahu nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance, jménem zaměstnavatele, podle pokynů zaměstnavatele a zaměstnanec ji pro zaměstnavatele vykonává osobně. Závislá práce musí být vykonávána za mzdu, plat nebo odměnu za práci, na náklady a odpovědnost zaměstnavatele, v pracovní době na pracovišti zaměstnavatele, popřípadě na jiném dohodnutém místě.
8. Dle ustanovení § 5 písm. e) bod 2 zákona č. 435/2004 Sb. zákona o zaměstnanosti (dále jen „o zaměstnanosti“), se myslí nelegální prací *„práce vykonávaná cizincem v rozporu s vydaným povolením k zaměstnání nebo bez tohoto povolení, je-li podle tohoto zákona vyžadováno, nebo v rozporu se zaměstnaneckou kartou, kartou vnitropodnikově převedeného zaměstnance nebo modrou kartou vydanými podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky nebo bez některé z těchto karet; to neplatí v případě výkonu jiné práce podle § 41 odst. 1 písm. c) zákoníku práce.“*
9. Ustanovení § 5 písm. e) bod 2 zákona o zaměstnanosti uvádí, že nelegální práce je: *„práce vykonávaná cizincem v rozporu s vydaným povolením k zaměstnání nebo bez tohoto povolení, je-li podle tohoto zákona vyžadováno, nebo v rozporu se zaměstnaneckou kartou, kartou vnitropodnikově převedeného zaměstnance nebo modrou kartou vydanými podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky nebo bez některé z těchto karet; to neplatí v případě výkonu jiné práce podle § 41 odst. 1 písm. c) zákoníku práce“*
10. Podle ustanovení § 420 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „občanský zákoník“), je podnikáním samostatná výdělečná činnost vykonávaná živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku. Přičemž můžeme samostatnost podnikání definovat jako schopnost či možnost rozhodovat o tom, jakou výdělečnou činnost bude podnikatel vykonávat, v jaké době a po jakou dobu bude tato činnost realizována, na jakém místě, ve vztahu k jaké skupině zákazníků a za jakou cenu.

11. Dle ustanovení § 56 odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců dlouhodobé vízum, s výjimkou víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území z důvodu podle § 33 odst. 3, ministerstvo cizinci neudělí, jestliže pobyt cizince na území není v zájmu České republiky nebo je zjištěna jiná závažná překážka pobytu cizince na území.
12. Ze spisového materiálu bylo zjištěno, že dne 9.2.2017 byla provedena kontrola inspektorátem práce u společnosti Vinamek s.r.o., kde bylo zjištěno, že žalobkyně vykonává práci jako švadlena. Inspektorát práce vyhodnotil tuto práci jako závislou, tedy v zaměstnaneckém poměru, a tudíž v rozporu s vydaným povolením k dlouhodobému pobytu žalobkyně. Žalobkyně totiž v uvedené době disponovala povolením k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání a zaměstnání. Dle spisového materiálu však bylo zjištěno, že žalobkyni nebylo vydáno povolení k zaměstnání pro zaměstnavatele Vinamek s.r.o.
13. V této věci je jednou ze sporných otázek to, zda uvedenou práci lze definovat jako závislou. Rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 13. 2. 2014, č. j. 6 Ads 46/2013–35, č. 3027/2014 Sb. NSS, se podrobně zabýval pojmem závislá práce. NSS konstatoval, že u vymezení pojmu závislé práce je klíčová povaha vzájemného vztahu mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, a to zejména pro zvažování kritéria podřízenosti. Jelikož je tento vztah subjektivní kategorií, je rozhodující, jestli své postavení jako podřízené vnímá sám zaměstnanec a z jakého důvodu respektuje pokyny zaměstnavatele. Aby mohl správní orgán naplnění tohoto subjektivního znaku posoudit, musí zkoumat, zda existuje osobní závislost zaměstnance na zaměstnavateli a co je její příčinou. Pobírání odměny sice není v zákoně vymezeno jako znak závislé práce, nicméně má smysl tuto otázku zkoumat, jelikož pobírání odměny představuje typickou skutečnost, která věrohodně prokazuje závislé postavení zaměstnance. Zásadní je v této věci posoudit, zda je prokázána osobní či hospodářská závislost zaměstnance na zaměstnavateli, tedy zda zaměstnanec osobně a soustavně vykonává práci jménem zaměstnavatele a podle jeho pokynů, přičemž se vůči zaměstnavateli nachází v podřízeném vztahu. Ve výše uvedeném rozhodnutí se výslovně uvádí, že *„Proto musí správní orgány při postihování nelegální práce v řízení obviněnému prokázat naplnění všech těchto znaků – zaměstnanec osobně a soustavně vykonává práci jménem zaměstnavatele a podle jeho pokynů, přičemž se vůči zaměstnavateli nachází v podřízeném vztahu. Odměna tedy sice přísně vzato nepředstavuje samostatný definiční znak závislé práce (jde o povinnost, která zaměstnavateli na základě výkonu práce vzniká), avšak pokud jedna osoba poskytne nebo přislíbí druhé za její činnost odměnu, jde o významnou skutečnost pro posouzení, zda mezi nimi existuje vztah nadřízenosti a podřízenosti vyplývající z hospodářské závislosti zaměstnance na zaměstnavateli. (...) Inspekční kontrola zpravidla odhalí jen činnost prováděnou v době kontroly samotné; na její soustavnější charakter je možno usuzovat až z dalších skutečností zjištěných například z výpovědi obviněného, z výsledku svědků či ze situace na místě (charakter činnosti, množství již provedené práce apod.)“*
14. Z provedeného výsledku ze dne 20.12.2017 č. j. OAM-58-18/DP-2017, lze jednoznačně dovodit podřízenost vztahu, a tudíž naplnění znaků výše uvedených, a to konkrétně u odpovědi žalobkyně na otázku: Popište, jak vypadá Váš pracovní den při šití: *„Jezdím do práce na kole. Začínám v 8 hodin a pracuji do 8 hodin večer. Materiál je už nachystaný, vezmu ho, udělám ho a pak když mám hotovo tak zavolám panu L. H. T., že jsem skončila. Pokud práce není dokončena, nikam nevolám, vždy volám až je práce dokončena. Ke konci měsíce on vždy kontroluje, jestli je v pořádku. Kontrolu provádí pan L. H. T. Tomu také volám.“* Dále z výsledku vyplývá, že žalobkyně šije autopotahy, přičemž počet kusů eviduje zmíněný

pan L. H. T. Odměna je vyplácena dle odevzdaných kusů. S účetnictvím pomáhá žalobkyni pan L. H. T., avšak ona, ani nikdo jiný, na uvedené zakázky nevystavuje fakturu. Na otázku: Jaké podklady předáváte panu L. H. T. ke zpracování účetnictví? Odpovídá *„On má všechno má zakázky, kolik mě vyplatí, vše má on. Já nemám nic, co bych mu předložila.“* Z provedeného výsledku lze dojít k závěru, že se jedná o soustavně vykonávanou práci, přičemž žalobkyně se v tomto případě nacházela v podřízeném vztahu. Žalobkyně neposkytla další bližší informace ke své případné jiné podnikatelské činnosti, přičemž nebyla schopna ani uvést sídlo své živnosti. Z provedené kontroly Inspekce práce a výsledků žalobkyně lze konstatovat, že znaky její práce švadleny pro společnost VINAMEK s.r.o. naplňují znaky závislé práce. V tomto případě tak neuspěje argumentace žalobkyně týkající se odměny, kterou dle jejího mínění lze považovat za příklad, kdy se nejedná o závislost na zaměstnavateli. Odměnu, mzdu či plat však, nemůžeme považovat za znak závislé práce či naopak za znak, který lze přiřadit k podnikatelské činnosti, jelikož se jedná o povinnost zaměstnavatele či objednatele, kterou musí zaměstnankyni či osobě samostatně výdělečně činné za provedenou práci odevzdat. Totéž se týká i pracovního vytížení nebo pracovní doby. Nejedná se o znak závislé činnosti, která by byla v tomto případě relevantní. Dle logiky této argumentace by došlo k tomu, že všechny znaky závislé práce lze aplikovat i na práci v rámci podnikatelské činnosti, proto je třeba zdůraznit, že zde je zásadní postavení žalobkyně vůči společnosti VINAMEK s.r.o., kdy o své činnosti musela vždy informovat pana L. H. T.. Dle spisového materiálu vyplývá, že vše pro její činnost bylo nachystáno a dle charakteristiky tak docházelo k rutinní práci u šicího stroje, přičemž si žalobkyně nemusela ani zajišťovat materiál a jednala pouze dle pokynu, jak má konečný výrobek vypadat tak, aby splňoval stanovené normy.

15. S ohledem na vydané povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání a zaměstnání, které však nebylo vydáno pro zaměstnanecký vztah se společností VINAMEK s.r.o. lze konstatovat, že tento pracovní poměr splňuje znaky nelegální práce dle ustanovení § 5 písm. e) bod 2 zákona o zaměstnanosti a nenaplnuje znaky samostatné výdělečné činnosti dle ustanovení § 420 občanského zákoníku.
16. V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 10. 2019, č. j. 10 Azs 250/2019 - 25, je uvedeno, že *„jinou závažnou překážkou pobytu cizince na území [§ 56 odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců] může být i dlouhodobé obcházení předpisů upravujících zaměstnávání cizinců v ČR, typicky dlouhodobý výkon závislé práce bez patřičného povolení úřadu práce, tedy výkon nelegální práce.“* Zdůraznil však, že *„prostý výkon nelegální práce nemůže bez dalšího naplnit § 56 odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců“* a upozornil, že je na správním orgánu, aby posoudil *„závažnost jednání žalobce. Především si musí ujasnit poměr nelegální práce žalobce ve vztahu k jeho legální podnikatelské činnosti, kterou sama ve svém rozhodnutí připouští. Zejména musí zvážit rozsah práce, kterou žalobce činí legálně, a rozsah práce, kterou činí nelegálně (rozsah časový, ale i rozsah odměny, kterou žalobce za obojí získal). K těmto otázkám se stěžovatelka doposud vůbec nevyjádřila. Stěžovatelka proto musí také pečlivě zvážit, zda se zřetelem na všechny individuální okolnosti věci dosahuje nelegální výkon závislé práce takové míry závažnosti, že naplňuje hypotézu § 56 odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců. Rozsah nelegální práce musí z hlediska časového a hlediska finančního také přesněji specifikovat.“* Ze spisového materiálu vyplývá, že práce vykonaná žalobkyní pro společnost VINAMEK s.r.o. je jedinou činností, kterou koná, přičemž nezmínila jiné podnikatelské záměry či zakázky, které by v uvedenou dobu vykonávala, tudíž žalobkyně byla plně finančně závislá pouze na přidělované práci společností VINAMEK s.r.o. a to po dobu od 1.4.2016

minimálně do doby provedení výsledku, ke kterému byla předvolána dne 20.12.2017. Nejvyšší správní soud v právní větě rozsudku ze dne 27. 12. 2011, č. j. 7 As 82/2011–81, konstatoval: „*Plněním účelu, pro který bylo vízum uděleno, je (...) nutno v případě, že vízum bylo uděleno za účelem podnikání, rozumět faktické vykonávání podnikatelské činnosti; nestačí mít pouze oprávnění podnikat (např. mít živnostenské oprávnění), není-li podnikatelská činnost fakticky vykonávána.*“ K tomu dodává Nejvyšší správní soud v rozhodnutí ze dne 30. 9. 2020 č. j. 1 Azs 146/2020-31, že „*Při posuzování plnění účelu povolení k pobytu je tedy nutno zkoumat, zda cizinec skutečně (fakticky) vykonává podnikatelskou činnost, nebo jestli dochází k zastírání závislé práce.*“

17. Z výsledků a samotné kontroly Inspekce práce jednoznačně vyplývá, že se jedná v tomto případě o závislou práci, která byla vykonávána bez toho, aniž by měla žalobkyně k tomuto účelu a charakteru práce vydáno povolení k dlouhodobému pobytu.
18. V rámci řízení je třeba poukázat i na rámcovou smlouvu o dílo, uzavřenou dne 2. 5. 2017, která není mezi účastníky sporná a na kterou odkazovaly ve svých rozhodnutích Oblastního inspektorátu práce pro Jihomoravský kraj a Zlínský kraj i Státní úřad inspekce práce (tato rozhodnutí jsou založena ve správním spise) i správní orgán. K uvedené smlouvě uzavřely společnost VINAMEK s.r.o. a žalobkyně dodatek ze dne 30. 8. 2017, který je spolu s objednávkou ze dne 30. 7. 2017 a fakturou ze dne 15. 10. 2017 založený ve správním spise. Krajský soud se ztotožňuje s argumentací žalované, která uvádí, že se v tomto případě nejedná o naplnění smyslu institutu smlouvy o dílo, neboť se jednalo o práci dle zákoníku práce o práci závislou, kterou žalobkyně vykonávala v podřízenosti vůči společnosti VINAMEK s.r.o., konkrétně vůči panu L. H. T.
19. Co se týče zásahu do osobních či rodinných vazeb soud konstatuje, že žalobkyně sama uvedla, že její rodina žije ve Vietnamu a na území České republiky vykonává pouze výše uvedenou práci, přičemž do Vietnamu pravidelně jezdí a chce se tam i vrátit. Ze spisového materiálu ani z žádného tvrzení žalobkyně tak nevyplývá, že by došlo k nepřiměřenému zásahu do soukromého života žalobkyně, a to ani do ekonomických poměrů.
20. Závěrem soud konstatuje, že napadené rozhodnutí s ohledem na výše uvedené nelze považovat za věcně nesprávné, nepřiměřeně tvrdé či argumentačně nepodložené. Při přezkumu správní orgány postupovaly v souladu s právními předpisy a judikaturou. V provedeném dokazování správní orgány své postoje odůvodnily a podložily. Je zřejmé, že žalobkyně vykonávala činnost v oboru, pro kterou jí bylo vydáno povolení k dlouhodobému pobytu, avšak tuto činnost nevykonávala v rámci své samostatné výdělečné činnosti, ale v rámci charakteru závislé pracovní činnosti.

V. Shrnutí a náklady řízení

21. S ohledem na vše shora uvedené dospěl soud k závěru, že rozhodnutí žalované, kterým bylo odvolání žalobkyně zamítnuto, bylo vydáno v souladu se zákonem a shora uvedené žalobní námitky uplatněné žalobkyní nejsou důvodné. Soudu tedy nezbylo, než žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítnout.
22. Výroky o nákladech řízení mají oporu v § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně v řízení úspěšná nebyla, proto mu právo na náhradu nákladů řízení nepřísluší. Žalované, která měla v řízení plný úspěch, však žádné náklady spojené s tímto řízením nad

rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly, proto soud rozhodl, že se žalované náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 29. března 2023

Mgr. Petr Šebek v. r.
předseda senátu